

EUROOPAN YHTEISÖJEN KOMISSIO

Bryssel 13.1.2006
KOM(2006) 2 lopullinen

2003/0165 (COD)

**KOMISSION TIEDONANTO
EUROOPAN PARLAMENTILLE**

EY:n perustamissopimuksen 251 artiklan 2 kohdan toisen alakohdan mukaisesti

**neuvoston vahvistamasta yhteisestä kannasta European parlamentin ja neuvoston
asetuksen antamiseksi elintarvikkeiden ravitsemus- ja terveysväittämistä**

**KOMISSION TIEDONANTO
EUROOPAN PARLAMENTILLE**

EY:n perustamissopimuksen 251 artiklan 2 kohdan toisen alakohdan mukaisesti

**neuvoston vahvistamasta yhteisestä kannasta European parlamentin ja neuvoston
asetuksen antamiseksi elintarvikkeiden ravitsemus- ja terveystietämistä**

1- TAUSTA

Ehdotus toimitettiin Euroopan parlamentille ja neuvostolle 17. heinäkuuta 2003
(asiakirja KOM(2003) 424 lopullinen – 2003/0165 (COD):

Euroopan talous- ja sosiaalikomitea antoi lausuntonsa: 26. helmikuuta 2004

Euroopan parlamentti antoi lausuntonsa ensimmäisessä käsittelyssä: 26. toukokuuta 2005

Yhteinen kanta vahvistettiin: 8. joulukuuta 2005

2- KOMISSION EHDOTUKSEN TAVOITE

Ehdotus kattaa elintarvikkeiden merkinnöissä, esillepanossa ja mainonnassa käytettävät ravitsemus- ja terveystietämät. Ainoastaan asetuksen säännösten mukaisia ravitsemus- ja terveystietämiä saa käyttää sellaisten elintarvikkeiden merkinnöissä, esillepanossa ja mainonnassa, jotka saatetaan markkinoille yhteisössä ja toimitetaan sellaisenaan loppukuluttajille.

Ehdotuksen päätavoitteena on

- toteuttaa kuluttajansuojan korkea taso lisäämällä yhteisön lainsäädännössä säädetyn pakollisen tiedotustoiminnan ohessa tehtävää vapaaehtoista tiedotustoimintaa
- parantaa tavaroiden vapaata liikkuvuutta sisämarkkinoilla
- lisätä talouden toimijoiden oikeusvarmuutta
- varmistaa rehti kilpailu elintarvikealalla ja
- edistää ja suojella innovointia elintarvikealalla.

Ehdotuksesta ilmoitettiin elintarviketurvallisuutta koskevassa valkoisessa kirjassa [KOM(1999) 719 lopullinen – toimenpide nro 65]. Sen hyväksyminen edistää ihmisravinnoksi tarkoitettujen elintarvikkeiden merkintöjä koskevan sääntelykehyksen loppuunsaattamista.

3- YHTEISTÄ KANTAA KOSKEVAT HUOMAUTUKSET

3-1 YHTEENVETO KOMISSION KANNASTA

Komissio suhtautuu myönteisesti neuvoston yksimielisesti hyväksymään yhteiseen kantaan, koska siinä säilytetään komission ehdotuksen yleisperiaatteet ja etenkin vaatimus, jonka mukaan elintarvikkeen on oltava tietyn ravintosisältöprofiilin mukainen, jotta siitä voidaan esittää väittämiä, sekä vaatimus, jonka mukaan tietyn tyyppiset terveysväittämät on käsiteltävä hyväksyntämenettelyssä. Neuvosto sisällyttää ehdotukseen useita Euroopan parlamentin esittämiä tarkistuksia, jotka komissio voi hyväksyä.

3-2 EUROOPAN PARLAMENTIN ENSIMMÄISESSÄ KÄSITTELYSSÄ EHDOTTAMAT TARKISTUKSET, JOTKA KOMISSIO ON HYVÄKSYNYT JA JOTKA ON SISÄLLYTETTY YHTEISEEN KANTAAN

Soveltamisala ja määritelmät

Tarkistukset 2 ja 16 on otettu osittain huomioon uudessa johdanto-osan 4 kappaleessa, jossa tarkennetaan, että ei-kaupallinen viestintä ei kuulu asetuksen soveltamisalaan, sekä 1 artiklan 2 kohdassa, jonka mukaan asetusta sovelletaan ”kaupallisessa viestinnässä” käytettäviin väittämiin.

Tarkistus 17 on otettu huomioon osittain, ja 1 artiklan 4 kohdassa todetaan nyt, että asetuksella ei rajoiteta erityisravinnoksi tarkoitettuja elintarvikkeita koskevan direktiivin 89/398/EY ja sen perusteella annettujen direktiivien, luontaisista kivennäisvesistä annetun direktiivin 80/777/EY eikä ihmisten käyttöön tarkoitetun veden laadusta annetun direktiivin 98/83/EY soveltamista.

Tarkistusten 20 ja 21 mukaisesti tekstiin lisätään voimassa olevat yhteisön määritelmät, esimerkiksi ’ravintolisän’ (direktiivi 2002/46/EY) ja ’merkinnän’ (direktiivi 2000/13/EY) määritelmät. Lisäksi siinä selkeytetään ’väittämän’ määritelmää.

Yleiset periaatteet

Tarkistukset 26 ja 27 sisällytetään ehdotukseen kaikkia väittämiä koskevien yleisten periaatteiden selkeyttämiseksi ja täydentämiseksi, ja tarkistus 28 sisällytetään myös tekstiin sanamuodon muuttamisen jälkeen.

Ilmaisu ”aine” korvataan ilmaisulla ”ravintoaine tai muu aine”, jotta se olisi johdonmukainen 2 artiklan määritelmien kanssa. Se liittyy tarkistuksen 30 hyväksyttyyn osaan sekä tarkistuksiin 31, 32 ja 33.

Tarkistuksen 36 ensimmäinen osa, jonka mukaan väittämien käytöllä ei saa verhota elintarvikkeen yleistä ravitsemuksellista arvoa, on sisällytetty uuteen johdanto-osan 10 kappaleeseen. Lisäksi 7 artiklaan on lisätty viittaus ravintolisiä koskevaan direktiiviin ja erityisesti siinä olevaan ravintolisämerkintää koskevaan vaatimukseen.

Uudessa johdanto-osan 10 kappaleessa tarkennetaan, miten ravintolisäprofiilit vahvistetaan ja miten niitä käytetään. Siinä otetaan osittain huomioon tarkistukset 1 ja 10, kun taas tarkistus 4 otetaan osittain huomioon johdanto-osan 11 kappaleessa, jossa nyt tarkennetaan, että elintarviketurvallisuusviranomaisen olisi annettava komissiolle neuvontaa ravintosisältöprofiilien vahvistamisessa.

Ravitsemusväittämät

Tarkistus 6 on sisällytetty johdanto-osan 20 kappaleeseen, jonka mukaan sallittujen ravitsemusväittämien luetteloa on tarkistettava ”tieteen ja tekniikan kehityksen huomioon ottamiseksi”.

Terveysväittämät

Artiklan otsikkoa koskevat tarkistukset 41 ja 91 hyväksytään. Tarkistuksessa 42 ehdotetaan, että kaikki alkuperäisen ehdotuksen 11 artiklassa kielletyt väittämät sallitaan, jos ne on tieteellisesti näytetty toteen. Komissio ja neuvosto voivat hyväksyä tarkistuksen osittain.

Viittaus yleisluontoiseen, täsmentämättömään hyötyyn yleisen terveyden tai terveyteen liittyvän hyvinvoinnin kannalta sallitaan ainoastaan, jos siihen liittyy asetuksen mukainen yksittäinen terveysväittämä (uusi 10 artiklan 3 kohta).

Kiellettyjä ovat ainoastaan väittämät, joissa esitetään, että elintarvikkeen nauttimatta jättämisellä voi olla terveysvaikutuksia, väittämät, joissa viitataan yksittäisten lääkäreiden tai terveydenhuollon ammattihenkilöiden ja muiden järjestöjen suosituksiin, sekä väittämät, joissa mainitaan painonpudotuksen nopeus tai määrä. Kaikki muut alkuperäisen ehdotuksen 11 artiklassa kielletyt väittämät sallitaan nyt, jos ne on näytetty tieteellisesti toteen.

Uuden tilanteen huomioon ottamiseksi neuvosto muotoili uudelleen johdanto-osan 23 ja 24 kappaleen tarkistusten 7 ja 8 mukaisesti.

Tarkistuksissa 43 ja 93 todetaan, että sidosryhmiä ja komiteaa olisi kuunneltava alkuperäisen ehdotuksen 11 artiklan täytäntöönpanoa koskevien suuntaviivojen hyväksymisen yhteydessä. Tämä otetaan huomioon uudessa 10 artiklan 4 kohdassa.

Tarkistuksessa 44 ehdotetaan, että sanan ”toimintaan” edessä ollut sana ”normaaliin” poistettaisiin, jotta väittämiin voitaisiin sisällyttää elimistön normaalia ja tehostettua toimintaa koskevat väittämät. Tarkistus saa komission tuen, ja se on sisällytetty yhteiseen kantaan.

Johdanto-osan 25 kappale muotoiltiin uudelleen tarkistuksen 9 huomioon ottamiseksi osittain, ja ilmaisu ”tieteellisesti vankkoihin ja ristiriidattomiin tietoihin” korvattiin ilmaisulla ”yleisesti hyväksyttyyn tieteelliseen tietoon”.

Komissio antoi tukensa tarkistukselle 45, jossa ehdotettiin, että elintarvikealaa ja kuluttajia edustavat organisaatiot osallistuisivat vaikutusta koskevien väittämien luettelon laatimiseen. Neuvosto sisällytti tarkistuksen osittain 13 artiklan 5 kohtaan, jonka mukaan asianosaiset osapuolet voivat jättää hyväksyntää koskevia hakemuksia.

Tarkistusten 51 ja 61 huomioon ottamiseksi yksinkertaistettiin huomattavasti kielivaatimuksia, ja nyt vaaditaan ainoastaan asiakirja-aineiston kieli.

Komission hyväksymässä tarkistuksessa 50 ehdotettu sanamuodon tarkennus on sisällytetty yhteiseen kantaan. Sen mukaan 15 artiklan 3 kohdan b alakohtaan lisätään ilmaisu ”ravintoaine tai muu aine taikka” ilmaisun ”elintarvike tai elintarvikeryhmä, josta terveysväite esitetään” eteen.

Komission hyväksymä tarkistus 62 on sisällytetty yhteiseen kantaan osittain, ja näin ollen hakija voi esittää elintarvikeviranomaisen lausunnosta kannanottoja komissiolle 30 päivän kuluessa lausunnon julkistamisesta (16 artiklan 6 kohta).

Yleiset säännökset ja loppusäännökset

Komissio hyväksyy tarkistuksen 12, ja se on sisällytetty yhteiseen kantaan. Tarkistus koskee johdanto-osan 30 kappaletta, ja siinä tarkennetaan, että rekisteri on pidettävä ajan tasalla ja sen on oltava julkinen.

Komissio hyväksyi osittain tarkistuksen 72, koska siirtymätoimenpiteet ovat tarpeen ja niillä varmistetaan sujuva siirtymävaihe talouden toimijoiden kannalta. Neuvoston hyväksymässä yhteisessä kannassa säädetään asetuksen eri säännöksiin sovellettavista erilaisista siirtymäkausista. Ne luetellaan uudessa 27 artiklassa. Tämän vuoksi muutetaan hiukan myös johdanto-osan 33 kappaletta, ja samalla otetaan huomioon tarkistuksen 14 alkuosa, jonka komissio voi hyväksyä kokonaisuudessaan mutta neuvosto vain osittain. Lukuisten siirtymäkausien ansiosta talouden toimijoilla, myös pk-yrityksillä, on kuitenkin mahdollisuus siirtyä joustavasti säännösten soveltamiseen.

3-3 EUROOPAN PARLAMENTIN ENSIMMÄISESSÄ KÄSITTELYSSÄ EHDOTTAMAT TARKISTUKSET, JOTKA KOMISSIO ON HYVÄKSYNYT MUTTA JOITA EI OLE SISÄLLYTETTY YHTEISEEN KANTAAN

Koska tavoitteena oli yleinen kompromissi ja koska oli pyrittävä sovittamaan yhteen ne tarkistukset, jotka komissio oli valmis hyväksymään, ja ne tarkistukset, jotka voidaan sisällyttää yhteiseen kantaan, komissio oli valmis hyväksymään kompromissiratkaisun, johon ei sisällytetty kaikkia niistä lukuisista tarkistuksista, jotka se oli hyväksynyt ainakin osittain. Näitä ovat seuraavat: tarkistus 13 elintarvikealan kilpailukyvyyn säilyttämistarpeesta, tarkistus 15 ravitsemukseen liittyviä kysymyksiä käsittelevien tiedotuskampanjoiden kehittämisestä, tarkistus 37 kuluttajapaneelin osallistumisesta väittämien arviointiin, tarkistus 38 eri elintarvikeryhmiin kuuluvia elintarvikkeita koskevien väittämien vertailtavuudesta, tarkistus 52 elintarvikkeen pakkausnäytteen toimittamisesta elintarviketurvallisuusviranomaiselle, tarkistus 54 pk-yrityksille annettavasta huomattavasta tuesta, tarkistus 59 siitä, että elintarviketurvallisuusviranomainen tarkistaa väittämien sanamuodon, tarkistus 67 ajasta, jonka kuluessa komissio tarkastelee elintarviketurvallisuusviranomaisen lausuntoa, sekä tarkistus 71 ajasta, jonka kuluessa komission on annettava kertomus asetuksen täytäntöönpanosta.

3-4 YHTEISEEN KANTAAN SISÄLLYTETYT UUDET SÄÄNNÖKSET

Neuvosto sisällytti johdanto-osan 4 kappaleeseen ja 1 artiklaan uutta tekstiä, jolla tarkennetaan, että tavaramerkit ja tuotenimet kuuluvat asetuksen soveltamisalaan, ja jossa vahvistetaan sovellettavat ehdot.

Yhteisen kannan mukaan asetuksen soveltamisalan ulkopuolelle jätetään väittämät elintarvikkeiden muista kuin hyödyllisistä ravitsemusominaisuuksista. Kyseisistä väittämistä (mahdolliset logot ja muut järjestelmät mukaan luettuina) voi saada sen käsityksen, että tuotteessa olevien ravintoaineiden määrillä voi olla haitallinen vaikutus terveyteen. Uudessa johdanto-osan 5 kappaleessa tarkennetaan, että tällaisista järjestelmistä on ilmoitettava direktiivin 98/34/EY mukaisesti.

Neuvosto muutti 4 artiklaa ravintosisältöprofiileja koskevien periaatteiden ja vahvistamismenettelyiden tarkentamiseksi. Lisäksi neuvosto jatkoi ravintosisältöprofiilien vahvistamisen määräaikaa 18 kuukaudesta 24 kuukauteen.

Alkoholijuomia koskevien väittämien osalta todetaan, että jos ei ole annettu yhteisön säännöksiä ravitsemusväittämistä, joissa viitataan alkoholin tai energian määrän vähentämiseen tai puuttumiseen juomista, voidaan soveltaa kansallisia säännöksiä perustamissopimuksen määräysten mukaisesti. Uudessa johdanto-osan 12 kappaleessa jätetään rajoitusten soveltamisalan ulkopuolelle nestemäisessä muodossa olevat ravintolisät, jotka sisältävät yli 1,2 tilavuusprosenttia alkoholia, koska tällaisten elintarvikkeiden kuluttamisesta aiheutuva alkoholimäärä on erittäin vähäinen.

Neuvosto teki komission tukemana useita muutoksia liitteeseen ottaen etenkin huomioon viimeaikaisen tieteellisen kehityksen ja lisäsi uuden johdanto-osan 21 kappaleen, jonka mukaan sellaisia väittämiä kuten ”laktoositon” tai ”gluteeniton” olisi käsiteltävä direktiivin 89/398/ETY mukaisesti.

4- PÄÄTELMÄT

Yhteiseen kantaan sisältyy useita Euroopan parlamentin tarkistuksia, ja siinä selkeytetään ja parannetaan huomattavasti komission alkuperäistä ehdotusta. Komissio voi hyväksyä uuden tekstin, vaikka siihen ei sisällykään kaikkia Euroopan parlamentin tarkistuksissa ehdotettuja muutoksia, jotka komissio voisi hyväksyä sellaisenaan, osittain tai muutetussa sanamuodossa.

5- JULISTUKSET

Komissio esitti julistuksen, joka liitettiin neuvoston pöytäkirjaan ja joka liitetään myös tähän tiedonantoon.

LIITE: KOMISSION JULISTUS

Neuvoston pyynnöstä komissio ottaa tehtäväkseen tarkastella liitettä koskevien muutosten yhteydessä väittämän ”[vitamiinin nimi] ja/tai [kivennäisaineen nimi] lähde” mahdollista selkeyttämistä.